

Nævnet blev i første omgang nedsat for en 2-årig forsøgsperiode. Efter udløbet af forsøgsperioden blev nævnet evalueret, og gjort permanent ved en lovændring i 2003. Af den eksterne evaluering, der blev foretaget i forbindelse med, at nævnet blev gjort permanent, fremgår det, at "... det er lykkedes at skabe et troværdigt og kompetent ligestillingsnævn, der overfor omverdenen fremstår som hævet over særinteresser".

Nævnet består af en formand, der er dommer, og af to juridiske medlemmer, der har viden om henholdsvis arbejdsmarkedsforhold og om ligestilling. Formanden og medlemmerne udpeges af ministeren for ligestilling, der også stiller sekretariat til rådighed for nævnet.

Ligestillingsnævnet kan behandle sager og træffe endelige administrative afgørelser om forskelsbehandling på grund af køn både inden for og uden for arbejdsmarkedet. Ligestillingsnævnet har kompetence til at behandle sager efter §§ 2 og 2 b i ligestillingsloven, samt efter lov om lige løn til mænd og kvinder, lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v., lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel, lov om børnepasningsorlov og lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger. Nævnet kan herunder tilkende godtgørelse og underkende afskedigelse, i det omfang det følger af de nævnte love m.v.

Nævnets afgørelser kan ikke ankes, men hver af parterne kan indbringe afgørelserne for domstolene. I henhold til ligestillingslovens § 22, stk. 2, skal nævnets sekretariat på klagerens anmodning indbringe sagen for domstolene, hvis et for nævnet indgået forlig eller en afgørelse ikke efterleves. Omkostninger i forbindelse med dette afholdes af Ligestillingsnævnets sekretariat. Siden nævnets oprettelse i 2000 har Ligestillingsnævnet truffet afgørelse i 196 sager. Af disse har 25 sager været overgivet til Kammeradvokaten med henblik på indbringelse for domstolene. Nogle af sagerne er dog forligt inden domsforhandlingen.

2.1.2. Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling

Spørgsmålet om oprettelse af en administrativ klageinstans blev drøftet i forbindelse med gennemførelsen af Rådets direktiv 2000/43/EF om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse (EF-Tidende 2000 nr. L 180, s. 22). I forbindelse med implementeringen af ligebehandlingsdirektivet blev klagekomitéen, der kan afgive udtalelser om, hvorvidt forbuddet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse er overtrådt, oprettet. Således er Institut for Menneske-

rettigheder i medfør af § 10, stk. 2, i lov om etnisk ligebehandling, tildelt kompetence til at behandle klager over overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse og overtrædelse af forbuddet mod represalier. Instituttet kan i den forbindelse give udtryk for sin opfattelse af, om der er sket en overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling. I medfør af § 10, stk. 3, kan Instituttet henstille, at der meddeles fri proces til klagere, der opfylder betingelserne herfor, til at indbringe sagen for domstolene. Instituttet afgør efter § 10, stk. 4, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse. Klagekomitéen behandler klager over forskelsbehandling både uden for arbejdsmarkedet, jf. lov om etnisk ligebehandling, og inden for arbejdsmarkedet, jf. § 8 a i lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.

2.1.3. EU-retlige forpligtelser om uafhængige organer til fremme af ligebehandling

Institut for Menneskerettigheder varetager de forpligtelser, der følger af artikel 13 i EU direktiv 2000/43/EF om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse, og som pålægger medlemsstaterne at oprette uafhængige organer for fremme af ligebehandling af alle uden forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse. Der foreslås ingen ændringer i Institutrets kompetence for så vidt angår varetagelsen af disse opgaver, der er lovfæstet i lov om oprettelse af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder. Institut for Menneskerettigheder vil således fortsat have til opgave at fremme ligebehandling af alle uden forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse. Instituttet vil også fortsat have det som sin opgave at bistå ofre for forskelsbehandling med at få behandlet deres klager, ligesom Instituttet vil have som opgave at indlede uafhængige undersøgelser af forskelsbehandling, offentliggøre rapporter om forskelsbehandling og fremsætte henstillinger om spørgsmål vedrørende forskelsbehandling, jf. § 10, stk. 1, i lov om etnisk ligebehandling.

Det skal fremhæves, at der ikke er nogen internationale krav om, at der skal etableres klagenævn til behandling af sager om forskelsbehandling. Derimod kræver EU-retten, at der oprettes uafhængige organer til fremme af ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse, jf. artikel 13 i direktiv 2000/43/EF. Bestemmelsen er gennemført i dansk ret ved § 2, stk. 2, i lov om etablering af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, jf. beskrivelsen ovenfor.